

ФНРЮ

Установчі збори, скликані Народним фронтом проголосили (29 листопада 1945 р.) Югославію Федеративною Народною Республікою (ФНРЮ), а 30 січня 1946 р. схвалено конституцію ФНРЮ.

Йосип Броз Тіто

Тіто прийшов до влади в 1945 році, після проголошення ФНРЮ. Тіто шукав свій, югославський шлях до соціалізму. Бачив його в самоврядуванні, створенні «робочих рад» на підприємствах з гранично широкими правами, різкому ослабленні цензури, «керованому» плюралізмі, «відокремленні партії від влади». В основних рисах ця модель склалася до середини 60-х років і проіснувала до смерті Тіто. У зовнішній політиці Тіто був відомим ідеологом Руху неприєднання, проголосивши рівну віддаленість від США, СРСР. Незалежність країни була для нього дорогою: він пам'ятав про неї і на переговорах з Черчиллем, і коли 1968 року, висловивши протест послу СРСР після введення військ у Чехословаччину, заявив: «Зважте на те, що, якщо ви наважитесь на подібний крок проти Югославії, на вас чекає війна тривалістю у 20 і більше років!».

Створена Тіто модель держави та соціалізму, як і його незвичайна доля, досі викликають суперечки. Тіто — людина, винна в жорстоких репресіях проти свого народу. З іншого боку — творець найліберальнішої з усіх моделей соціалізму 60—70-их років, лідер, що зберігав єдність Югославії та її незалежність.

Після виявленого лікарями закупорення вен лівої ноги з небезпекою переходу в гангрену був госпіталізований. Пережив ампутацію обидвох ніг по черзі. Тіто помер 4 травня 1980 р. у віці 88 років на руках четвертої дружини Йованки Броз. З Тіто прийшли прощатися 700 тисяч людей, 209 державних делегацій з 123 країн, його похорон — наймасштабніша церемонія ХХ ст.

Головні відмінності з СРСР

- 1) Країна не входила до «Варшавського договору».
- 2) Політико-економічний лад у країні - дивна суміш комуністичної ідеології та відносного економічного лібералізму.
- 3) Діяли приватні магазини, ремісники, селяни мали право мати 10 га землі, необмежену кількість худоби.
- 4) Дозволяли писати про окремі негативні явища, піддавати критиці окремі рішення державних органів.
- 5) Забороняли писати проти політичної системи країни, пожиттєвого президента.
- 6) Не дозволяли засновувати інші партії.
- 7) В Югославії не було радянських військ та й взагалі СРСР знаходився на значній відстані від країни. Враховуючи ці обставини, югославське керівництво при всій відданості комуністичним ідеям, Радянському Союзові й особисто Сталінінові, діяло досить нехалежно, не

Конфлікт між Югославією і СРСР

Відстоювання Югославією своїх державних інтересів у відносинах з СРСР викликало обурення Кремля. У червні 1948 р. було опубліковано резолюцію Комінформбюро, в якій югославському керівництву ставилося за вину те, що воно відійшло від марксизму-ленінізму, стало на шлях зради. Потік звинувачень наростав. Уже незабаром СРС і Югославія розірвали практично всі зв'язки.

Подальший розвиток Югославії

Після розриву з СРСР, керівництво Югославії переглянуло курс внутрішньої і зовнішньої політики. Зокрема, було взято курс на створення системи самоврядування.

Внутрішня політика:

1) Керування державними підприємствами передавалося їх трудовим колективам, які обирали робітничі ради.

2) Стали використовуватися ринкові регулятори господарства.

3) Югославське керівництво відмовилося від продовження примусової колективізації розпочатої в 1949 р., в 1953 р. було розпущено більшість колгоспів.

4) Партію було перейменовано в Союз комуністів Югославії. 1953р. було ухвалено закон про суспільний і політичний устрій ФНРЮ.

5) СРСР. В економіці було зроблено наголос на посилення планових засад. В 1963 було прийнято нову конституцію, в якій підкреслювалось, що основою існуючого ладу є суспільна власність на засоби виробництва.

Зовнішня політика:

Встановлення зв'язків з США, країнами Західної Європи й «третього світу», було нормалізовано відносини з СРСР.

Вибори 1990 року

На виборах 1990 року до республіканських парламентів перемогли прокомуністичні сили
Це означало:

- 1) Занепад ринкових реформ.
- 2) Згасання надії на перетворення Югославської федерації на конфедерацію.
- 3) Кульмінація кризи.
- 4) Початок розпаду СФРЮ.

СФРЮ

У квітні 1992 року на уламках СФРЮ було утворено союзну республіку Югославія , де при владі залишався комуністичний уряд на чолі з С. Мілошевичем .

Це призвело до :

- 1) Уряд під гаслом збереження федерації розпочала війну з Хорватією
- 2) Війна розповсюджується на територію Боснії і Герцеговини
- 3) Повстання мусульманів в Боснії і Герцоговині

Військові дії НАТО на території Югославії

Причини :

- 1) Було розпущено парламент і уряд Косова. Майже всі албанці були звільнені з державних установ.
- 2) Проголошена «Республіка Косова»
- 3) Мирний опір в Косові албанцям здавалося безрезультатним, і - Армія Визволення Косова перейшла до збройної боротьби
- 3) Албанці Косова бойкотували вибори в парламент Сербії

Передумова : Офіційним приводом для початку воєнних дій було оголошено присутність сербських військ на території краю Косово і Метохія

Хід подій :

- 25 березня — авіація НАТО завдала удару
- 26 березня — знищено склад пального в Липовице
- 27 березня - по військовим та іншим об'єктах в Сербії і Чорногорії випущено 250-300 крилатих ракет

Розпад

Тим часом Югославія, в якій на початку ХХІ століття залишалось дві республіки, перетворилася в Сербію і Чорногорію: з 1992 по 2003 роках — Союзна Республіка Югославія (СРЮ), з 2003 по 2006 роках — конфедеративний Державний Союз Сербії і Чорногорії. Югославія остаточно припинила існування з виходом з союзу Чорногорії 3 червня 2006 р.

Країни які утворились після розпаду Югославії

- 1) Сербія
- 2) Словенія
- 3) Хорватія
- 4) Чорногорія
- 5) Боснія
- 6) Герцеговина
- 7) Македонія

Тести

1) Коли було проголошено ФНРЮ?

а) листопад 1945р; б) січень 1945р; в) вересень 1945р; г) листопад 1946р.

2) Коли було схвалено конституції ФНРЮ?

а) січень 1946р; б) листопад 1946р; в) грудень 1946р; г) січень 1947р.

3) Чи були на території Югославії радянські війська?

а) Так; б) Ні; в) були але в певних регіонах.

4) В якому році відбувся конфлікт між СРСР і Югославією?

а) 1945р; б) 1944р; в) 1950р; г) 1948р.

5) Чи дозволялось в Югославії створювати патрії?

а) Так; б) Ні; в) так, але лише ті що підпорядковувались керівництву Югославії.

6) Чи була в Югославії приватна власність?

а) Так; б) Ні.

7) Югославія входила до «Варшавського договору»?

а) Так; б) Ні; в) Так, але не дуже довго.

1. Уряд очолив

- А) Мілошевич
- Б) Букалевич
- В) Забутевич
- Г) Каганович

2. Повстання мусульманів

- А) Боснії і Герцоговині
- Б) Сербії
- В) Хорватії
- Г) Македонії

3. Передумовою військових дій на території Югославії було :

- А. присутність сербських військ на території СРСР
- Б. присутність сербських військ на території Франції
- В. присутність сербських військ на території краю Косово
- Г. присутність сербських військ на території краю Чорногорії

4. На виборах 1990 року до республіканських парламентів перемогли :

- А) Албанські сили
- Б) Сербські сили
- В) Мусульманські сили
- Г) Прокомуністичні сили+

5. На початку XXI століття залишалося :

- А) 3 республіки
- Б) 2
- В) 4
- Г) 5

6. Коли було утворено союзну республіку Югославія

- А) 1992
- Б) 1999
- В) 2003
- Г) 1989

7. з 2003 по 2006 роках — конфедеративний Державний Союз

- А) Сербії і Чорногорії+
- Б) Боснії та Герцоговини
- В) Македонії та Словенії
- Б) Македонії та Хорватії